

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 160 Lei
Pe jumătate
de an . . . 80 Lei
Exemplarul . . . 3 Lei

ROMÂNUL

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL-ȚĂRĂNESC ARAD

REDACTIA
și
ADMINISTRAȚIA
ARAD
Strada Moria No. 2.
(Clubul Partidului
Național Țărănesc)

In căutarea soluției.

Situația precară economică și morală a țării românești pune pe fiecare cetățean, conștiincios și cu tragerea de inimă către viitorul acestei națiuni, pe gânduri. Factorii de sus, mai mult ca, oricând, sunt în căutarea unei modalități, care ar duce la scăpare. Este adevărat că cei mai mulți dintre dânsi socotesc că salvarea se poate face prin vorbărie goală, fără nici o noimă. Declarațiile și interviurile sunt palavre de mahala, promisiunile de realizări în viitor, nu mai puțin.

Astfel prezentându-se lucrurile, soluțiunea trebuie căutate într-o realizare momentană, situația nu îngăduie timp pentru vorbărie.

Istoricul decanței noastre care-și cunoaște începuturile de pe la sfârșitul războiului și a mers, pronunțându-se pas de pas, până a intrat în zilele de criză pe cari le trăim, ar putea să ne servească prețioase învățăături și ar putea să ne arate mijloacele de combatere și de oprire în mersul ei vertiginos.

Făcând o succintă privire în apropiatul trecut ne apar, ca munți în zare, toate greșelile săvârșite, greșeli în sarcina căroră s'ar putea trece situația de azi; dacă nu ar fi fost oameni să le săvârșescă pe de o parte vrând, pe de altă parte nevrând, dar din prostie.

Mai există o serie de greșeli săvârșite din prea exagerata înțelegere a lucrurilor și din cauza prea mult accentuatului localism. Ori, după modesta noastră părere, când e vorba de îndreptarea lucrurilor într'un stat, ce se găsește alături de prăpastie, alegerea mijloacelor nu trebuie să formeze chestiune de întâiul ordin, iar exemplele ce trebuie date nu se împart cu mâna zgârcită, ci se dau din belșug și indeseat.

În momentul în care ne găsim, credem că o îndreptare încă n'ar fi întârziată. Dar afirmăm că ceasul al doisprezecelea se apropie cu o iuteală nebănuită.

Suntem oameni mărunti de provincie, uitați și nesocotiți de stelele cari strălucesc în marea metropolă, care se chiamă capitală. Părerile noastre se pierd în van, oricât de proprii ar fi ele pentru rezolvarea unei chestiuni diicile. Sunt nebăgate în seamă chiar de cei mai apropiați puternici ai noștri. Cu toate acestea le plasăm aci, spre a rămâne cu conștiința, de buni cetățeni, împăcată.

Să se examineze fiecare dintre noi, să-și amintească fiecare de neajunsurile pe cari le-a întâmpinat de când se știe între granițele țării românești, dela război încoace și găsind cauzele pe cari înlăturându-le, va găsi soluția așa de mult căutată.

De bună seama că în cadrele unui articol de gazetă săptămânală nu se pot însira prea multe exemple spre ilustrarea unei afirmațiuni, totuși o încercare credem că ar putea da un bun rezultat.

Voi pune o primă întrebare. Dacă de comerțul nostru extern depinde, în mare măsură, buna noastră situație economică, căci prin el se valorizează o mare parte, cea mai mare parte a bunurilor noastre, pentru ce acest comerț a decăzut cu toate că natura generoasă s'a îngrijit, întotdeauna, să avem ce exporta?

Dacă eu, sau Dta, ori altul, am suferit de pe urma nelegiuirii cuiva, pentru care motive am rămas și astăzi păgubit de drepturile mele?

Dacă eu, Dta sau altul ne-am adresat vre'o dată la o autoritate publică și cu toate că suntem cetățeni cari ne plătim impozitele către stat, am fost refuzați și bruscați de reprezentantul său, deoarece am uitat să anexăm la cererea noastră și bancnota reprezentând bacșișul, pentru ce acel nedemn a continuat să facă aceeași slujbă mai departe?

Dacă eu, Dta sau altul, am depus la reprezentantul statului partea aceea din câștigul nostru, care ni se revenea ca sarcină la susținerea și prosperarea statului și totuși statul n'a văzut ban de acolo, pentru ce acel reprezentant a continuat să reprezinte statul și să preia dela noi surplusul muncii noastre, pe care îl dădeam cu încredere?

Și, ca să isprăvim însirarea lucrurilor acestora, dacă înaltul demnitar, așezat în fruntea treburilor statului, spre a supraveghea, a trecut cu vederea, s'a făcut complice la jaful cetățeanului și statului, pentru ce el continuă să opereze liber, nestingherit și sfidând pe umilul cetățean din al cărui puțin și'a făcut dumnilui belșugul, mulțul său?

Pentru că de și avem legi, și încă câte, poate că toate țările Europei nu au la un loc atâtea legi câte noi, bune cu lacune, dar legi, fără însă să fie respectate. Pentru că nimic la noi nu-și poate urma un drum normal

M. Sa Regele a cerut reducerea listei civile.

— Scrisoarea trimisă de Suveran primul ministru. — Reducerea diurnilor parlamentarilor. — Propunerea D-lui prof. N. Iorga.

În ședința de Luni 8 crt. a Camerei d. Mihai Popovici, ministrul finanțelor, a depus proiectul de buget pe anul 1931.

Urcându se, imediat după aceea la tribună, d. Gh. Mironescu a dat citire următoarei scrisori, din partea Suveranului:

Iubite d-le președinte de Consiliu,

Astăzi d. ministru al finanțelor Mi-a supus spre semnarea mesagiul către Parlament pen-

al său, fiindcă avem prea mulți specialiști, fără de cari nimic nu se poate face.

Respectul legilor impus prin cele mai crude mijloace, operația chiar cu săcurea, a părților cangrenate ale organismului statului, libertatea comerțului, încurajarea lui prin toate mijloacele, dar supravegherea, cu ochi de tigră, la respectarea angajamentelor luate asupra lor de către negustori și înlăurarea celor necinstiți, măsuri din evul mediu pentru cei păcătoși, spânzurați și ghilotine, fier roșu, pentru cei ce se fac, curea intențiune, vinovați, ar fi un pas spre soluționare.

Să nu se creadă că cel care scrie aceste rânduri este un descreerat, un vampir, căci dimpotrivă este un om cunoscut ca fiind foarte blând și bun. Pedeapsa cu moartea există în țări mult mai civilizate ca România, pedepse mult mai crude se aplică acolo pentru fapte mai mărunte decât la noi. Dar noi menajăm, în dauna oamenilor cinstiți, pe tâlhari, și aceasta pe baza unui principiu divin, că ceace Dumnezeu dă, viață, omul nu poate lua. Dar se pune chestiunea, ceea ce omul câștigă cu atâta trudă, și a câștigat cu atâtea sacrificii, avut și dreptate, se poate lua de către tâlhari fără să li se aplice pedeapsa cuvenită?

Acestea sunt considerațiunile cari il fac pe scriitorul acestor rânduri să ceară respect legilor chiar dacă aceasta ar trebui să se impună prin cele mai sălbatice mijloace, căci numai astfel vom putea eși din crizele materiale și morale în cari ne zăbătem de ani de zile. Ar.

tru reducerile de salarii ale funcționarilor publici.

Cu durerea în suflet și numai din cauza stării grele financiare a țării M'am hotărât să iscălesc această diminuare.

Sunt sigur că toți cei vizați vor pricepe că acest sacrificiu le-a fost impus de circumstanțe și că vor găsi în patriotismul care a caracterizat totdeauna pe cetățenii țării Mele în timpuri grele puterea de a suporta aceste greutăți pe care le nădăduesc de cât mai scurtă durată.

În aceste împrejurări inima și conștiința Mea nu pot răbda ca această reducere să nu Mi-o impun și Eu.

Vă rog deci, d-le președinte al Consiliului să dați indicațiile cuvenite ministrului de finanțe să Mi se aplice și Mie și Membrilor Familiei Domnitoare reducerea de 22%, asupra dotățiilor înscrise în buget.

Vă rog, scumpe d-le președinte să credeți în toată stima și efecțiunea ce v'o port.

Carol.

Adunarea, în picioare a subliniat, aplaudând, îndelung, textul scrisorii regale.

D. Pompiliu Ionișescu a propus reducerea diurnelor parlamentarilor iar d. prof. N. Iorga a exprimat dorința ca parlamentarii, membri în diverse consilii de administrație, să verse în folosul tezaurului public diurnele ce încasează.

Și aceste propuneri au fost primite cu aplauze. Rămâne de văzut intrucât ele vor fi traduse în fapt.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

D. Argetoianu exclus din partidul liberal.

Acum 2 săptămâni d. Argetoianu, unul dintre cei mai de frunte membri ai partidului liberal, și totodată cel mai independent și refractar programului liberal, a publicat în ziarul „Universul” un interviu în care analiza diferite mijloace pentru remediarea crizei. În mod natural părerile și credințele exprimate de d. Argetoianu, au fost în completă contra zicere cu credințele economice a d-lui V. Brătianu. De aci foc și pară Vintilă vrea să-l dea afară din partid, partidul era contra.

La urmă însă tot Vintilă a reușit și Marți s'a pronunțat la clubul liberal din București excluderea dlui Argetoianu Vechea vorbă românească; Vodă (Vintilă) da și Hăncu ba! și-a gărit și aci aplicare.

Semnele dispariției partidului liberal începe să apară.

Buletinul Agricol

al Camerei de Agricultură a Județului Arad

Prețul cerealelor pe piața din Arad în ultimele zile.

Grâu	Lei	310—320.—	per 100. kgr.
Orz	"	280—300.—	" " "
Ovăș	"	260—280.—	" " "
Porumb	"	220—230.—	" " "

Prețul vitelor pe piața din Arad în ultimele zile.

Părechea de cai	Lei	10.—15.000.—
" " boi	"	20.—25.000.—
" " porci	"	2.—3.000.—
Una vacă	"	6.—9.000.—

Timpul. Starea semănăturilor.

După o ploaie de câteva zile timpul s'a mai îndreptat, și după aceea temperatură mai rece. Semănăturile sunt frumoase, au răsarși s-a spart. A început ninsoare cu sărit dese și repede.

Expoziția internațională de avicultură din Arad.

Cu data de 29-30. Noembrie a. c. a fost aranjată în Arad prima expoziției internaționale de avicultură.

Expoziția a fost aranjată de către Societatea „Carietul” din încredințarea și sub patronajul Camerei de Agricultură a județului Arad, care pentru o mai bună reușită și pentru că Societatea să poate presta cheltuielilor ce-i sa-impus a contribuit cu Lei 20.000. ajutor în număr.

Comitetul de aranjare a fost prezidat de către Directorul Camerei dl Nicolae Popescu iar membrii au fost recrutați, parte dintre funcționarii Camerei și parte dintre membrii Societății „Carietul”.

Cu aceasta ocaziune au fost expuse găini, cocosi curci, rațe și găște afară de țara noastră și din țări străine, și anume: Jugoslavia, Cehoslovacia, Germania și Ungaria, reprezentate fiind în special soiurile Rhode Island, Plymouth, Wyandotte, Leghorn Americane și Orpington la găini, Rațe Peking, Gâște Emden și Curci bronzate. Ca decor apoi mai putem aminti și familiile de fasani și papagali, cari au fost expuși pentru vânzare la capătul sălii în voliere foarte bine îngrijite.

Cu aceasta ocaziune a aranjat și Camera pavilionul ei separat unde în voliere mai mari așezate la mijlocul manejului au fost expuse exemplare foarte frumoase din materialul de prăsilă și pentru improspătarea sângelui, familii de Rhode Island, Plymouth, Wyandotte, curci bronzate, rațe Peking și găște Emden.

Pe latura din stânga și dreapta a volierelor mari apoi au fost așezate cuștile tot a Camerei în care au fost expuse familiile de paseri de soi nobil adunate de prin gospodăriile micilor plugari, proveniență din acțiunile ce Camera noastră a pornit și continuat în decursul alor 3. ani premergători.

În genral fie zis, expoziția a reușit

pe cât se poate de bine, a fost aranjată cu gust, a fost loc indeajuns pentru publicul care a intrat în manej să viziteze expoziția etc.

Cât despre materialul ce a fost expus observăm că, spre mândria noastră nu s-au putut distinge cu nimic crescătorile mari și raționale din străinătate, conduse de specialiști, față de familia de Plymouth a lui Nica Bogariu din Covăsinți sau familia de Rhode Island a lui Lupei Rusalin din Iosășel sau alte și alte exemplare tot de același mic crescători din județ.

Progresul ce am realizat până în prezent după munca ce am depus este pe cât se poate de satisfăcător, întrucât am ajuns ca în ziua de azi să vedem în curțile caselor de prin comunele județului nostru paseri de soi nobil, alese și răspândite fiind de Camera cu multă grijă, servind totodată populația de toate detaliurile necesare relativ la raționalizarea creșterii, măsurilor preventive pentru paza paserilor contra boalelor etc.

Acest drum de bogată reușită îl vom continua și pe mai departe stând ori și când gata pentru ori și ce la dispoziția agricultorilor dat fiindcă ne este de primul interes să străbatem până și în cele mai mici colțuri ale județului, introducând prin sfaturi, conferințe și diferite îndrumări de specialitate, creșterea paserilor de soi nobil într'un mod absolut rațional.

Este de prima importanță și pentru ori care proprietar să se cugete asupra chestiunii căci în zilele grele de azi când agricultura, condusă fără ramurile ei în ceiace priveșre creșterea animalelor și a paserilor este atât de greu și chiar imposibil de echilibrat

Mai jos indicăm numele micilor crescători cari au participat la expoziție cu paserile crescute de ei notând totodată și premiile ce Camera a distribuit între aceștia:

A B C D E					
1. Silvia Jercan	Șimand	mic agr.	1/2 Plymouth,	Argint	Lei 100.—
2. Ioan Tamaș	Prăjești	" "	1/2 "	"	" 100.—
3. George Omata	Iosăș	" "	1/2 "	"	" 100.—
4. Nicolae Bejan	Donceni	" "	1/2 "	"	" 100.—
5. Pavel Bogdan	Iosășel	" "	1/2 "	"	" 100.—
6. Aurel Curea	Șilindia	" "	1/2 "	"	" 100.—
7. Ioan Burza	Pâncota	" "	1/2 "	"	" 100.—
8. Ioan Creștea	Zimand	" "	1/0 "	"	" 100.—
9. Dimitrie Muscan . . .	Socodor	" "	1/3 "	Bronz	" 100.—
10. Gheorghe Brădean	Curtici	" "	1/3 "	"	" 100.—
11. Romulus Furduiu . .	Micălaca	preot	1/5 "	Argint	" 100.—
12. George Ciorba . . .	Arad	mic agr.	1/4 "	"	" 100.—
13. Minerva Buftea . . .	Covăsinți	" "	1/2 "	"	" 100.—
14. George Blaj	"	" "	1/2 "	"	" 100.—
15. Petru Sobotelean . .	"	" "	1/2 "	"	" 100.—
16. Nica Bogariu	"	" "	1/2 "	Aur	" 100.—
17. George Balta	"	" "	1/2 "	"	" 100.—
18. Iosif Ruck	Sânmartin	inv.	1/2 "	"	" 100.—
19. Ilie Gligor	Bontăști	mic agr.	1/2 "	"	" 100.—
20. Văd. Melania Micloși	Covăsinți	" "	1/2 Minorca	"	" 100.—
21. Mihail Dehelean . .	Pecica	inv.	1/3 Rhode Island	"	" 100.—
22. Rusalin Lupei . . .	Iosășel	mic agr.	1/2 "	Arg.	" 100.—
23. Ioan Lupei	Iosăș	" "	1/2 "	"	" 100.—
24. Alexandru Halic . . .	Iosășel	" "	1/2 "	"	" 100.—
25. Aldxandru Creța . . .	"	" "	1/2 "	"	" 100.—
26. Ioan Buda	"	" "	1/2 "	"	" 100.—
27. Curticean Vasiliu . .	Arad	" "	2/4 "	"	" 100.—
28. Școala Norm. de fete	"	" "	3/0 "	"	" 100.—
29. Dr. Al. Gh. Martha	Arad	Primmed.	0/2 Inceucșeri	"	" 100.—
30. Igna Eva	Socodor	mic agr.	1/2 Wyandotte	"	" 100.—
31. Ignatie Kalmar . . .	Bocsăg	" "	1/2 "	"	" 100.—
32. Alexandru Donath	Rovine	" "	1/2 Orpington	"	" 100.—
33. Petru Coroban . . .	Socodor	" "	1/2 Rațe Peking	Bronz	" 100.—
34. Alexandru Iulian . . .	"	" "	1/2 Gâște țăr.	"	" 100.—
35. Teodor Memete . . .	Chișineu	" "	1/3 Curci bronz.	"	" 100.—
36. Petre Săcară	Socodor	" "	1/2 "	"	" 100.—
37. Șc. de Agricultură	Rovine	" "	1/2 "	"	" 100.—
38. Ioan Tulcan	Arad	" "	1/2 Rațe Peking	Arg.	" 100.—
39. Gavra Crișan	Șiria	" "	1/2 "	"	" 100.—
40. N. Szabo	Zimand	" "	1/3 Rhode	"	" 100.—
41. Al. Fericean	Bontăști	" "	1/2 Plymouth	"	" 100.—

Exportul strugurilor în Polonia

Anul aceasta s-a făcut mare export de struguri românești în Polonia. S-a exportat struguri din Basarabia, Moldova și părțile Dunărene. Din Tuleca unde sunt potgorii întinse nu s-a exportat nici un strugure.

Strugurii cei de mai bună calitate au fost cei din Basarabia și mai slabi cei din vechiul regat.

Din experiențele făcute cu aceste exporturi s-a constatat că strugurii bine copti sunt cei mai rezistenți iar la vânzare se dobândește un preț de 30% mai mult.

În Polonia se caută mai mult struguri albi.

Varietățile ce s-au vândut sunt; Alepo

(din Basarabia) afouze-ali, Napolion chasselas, alfons (ochiul bouului) coarnă și asma coarnă cu boaba mai lungureață).

Cei mai căutați sunt: chasselas și coarna.

S-a vândut cei mai cu preț Alepo chiar cu 60% mai mult ca chasselas dar nu este destul de rezistent la drum.

De asemenea s-a vândut cu preț bun și Napolion, afouze-ali și alfons. Coarna s-a vândut cu prețul cel mai bun.

Strugurii aleși pe specialități s-au vândut cu 30% mai scump ca strugurii amestecați.

Muscat de Hamburg n-are căutare în Polonia.

Standardizarea ouălor.

Până acum de curând ouăle noastre la export se vindeau amestecate și pentru această cauză nu aveau preț, pe piața ajunsese până la un leu oul. S-a luat însă măsuri ca să fie mai întâi alese pe categorii după vechime și mărime (greutate). De îndată a crescut prețul ouălor la export și s-a scumpit

și pe piața. Alegerea pe categorii se mai numește și standardizare. Astăzi ouăle românești, se vând chiar mai scumpe ca ouăle bulgărești, care mai înainte erau mai scumpe.

Vindeți ouăle proaspete, căci numai proaspete se pot exporta în străinătate. Exportul ridică prețul la marfă.

Copie după adresa Ministerului de Agricultură și Domenii Direcția Agriculturii No. 266464 din 29. Noembrie 1930.

D-sale D-lui

Președinte al Camerei de Agricultură

ARAD.

Ministru de Industrie și Comerț, Serviciul Atașșilor comerciali, prin adresa No. 98909/930. ne înștiințează că s-a înființat o nouă fabrică de uleiuri în Polonia sub denumirea „Olejarnia Gdynska” din Gdynia.

Din informațiunile ce ni-se dau, aceasta fabrică intenționează să se provizioneze cu anumite materii prime din România.

Vă rugăm să binevoiti a aduce la cunoștința tuturor producătorilor și exportatorilor de semințe de floarea soarelui că, pot trimite probe din marfa ce posed direct Președintelui Consiliului de Administrația al Fabricii pe adresa Monsieur Krotowsky, President de l'huilerie de Gdynis Polonia.

Directorul Agriculturii (ss) indiscifrabil.

Șeful Serviciului (ss) indiscifrabil.

Inițierea „Creditului Agricol“

După informațiile transpirate din cercurile economice din capitală grupul financiar Blair, care a acordat statului român împrumutul de stabilizare, a căzut de acord, cu reprezentanții guvernului, asupra modalităților de plată a părții a doua din împrumut.

Această a doua cotă din împrumut s'au stabilit la suma de 40 milioane dolari. Intreaga sumă de 40 milioane, după înțelegerile avute, trebuie întrebuințată în investiții productive.

15 milioane dolari vor servi la inițierea „Creditului Agricol“. La această sumă de 15 milioane se mai adaugă încă 5 milioane dolari, sumă cu care participă grupul Krueger la inițierea acestei instituții.

Se crede că după sărbătorile Crăciunului plata sumei de 45 milioane dolari și inițierea „Creditului Agricol“ cu un capital de 20 milioane dolari, cca. 3 miliarde 400 milioane lei, va fi realitate.

Averescanii nu intră în Parlament.

Se știe că la începutul sesiunii parlamentare, M. S. Regele a adresat un apel partidelor politice să-și recupereze locul în parlament. Liberalii de bine de rău a intrat. Averescanii refuză cu încăpăținare. Motivul? Căi verzi pe pereți.

Cronică externă.

Ungaria și manualele noastre de istorie.

În săptămânile trecute, Ministerul Instrucției al Ungariei, a înaintat la secția minoritară a Societății Naționalelor, un memoriu în care arăta, că în cărțile noastre de istorie sunt falsificate datele referitoare la istoria Ungariei. Memoriul a fost trimis și guvernului nostru ca să ancheteze și să cerceteze. Nu ne îndoiim nici un moment, că cele afirmate de Ungaria se vor dovedi ca neadevărate, căci deși suntem numiți barbari în comparație cu ungurii, totuși nu am ajuns la un așa grad de civilizație, încât să falsificăm datele istorice, statisticile și datele recensământului, cum au făcut ei decenii de-a rândul.

Procesul politic

dela Moscva...

A luat sfârșit prin condamnarea la moarte a celor 5 ingineri, cărora li s-a schimbat apoi pedeapsa în muncă silnică pe viață. Sfârșitul e caracteristic. Mai ales atunci când știm că în decursul procesului diferiți martori au declarat, că toată acțiunea de sabotare de cari au fost acuzați inginerii condamnați; a fost făcută la îndemnul Franței, pentru ca odată Rusia desorganizată să poată fi atacată mai ușor. Acest atac urma să fie făcut de Franța, Polonia și România. Deci acest proces voia să servească, — după cum foarte bine remarcă un ziar din capitală—la adormirea populației cu frica de a fi atacată, astfel ca să supoarte mai ușor, rechizițiile și măsurile făcute de guvern, pentru a asigura armatei o bună întreținere și să a-și câștige încrederea ei.

S. R.

Achitați abonamentul la Românul.

Slăvitul popor = sărmanul popor.

Sau o poveste cu tâlc.

Sunt din popor, am crescut acolo jos, alături de el, mă simt legat, prin toate baerele sufletului meu, de el, îl cunosc, dar n-am atins acea înaltă înțelepciune pentruca să-i înțeleg judecata, pe care el o socotește de justă.

L'am văzut în 1918, la Alba-Iulia, când, ca un leu și-a scuturat lanțurile robiei milenare, încordându-și mușchii, prin fiecare individ, care-l reprezenta. Piepturile se umflau de aerul libertății și tunau cântecul desrobirii, pe care zădarnic îl cântau melodios pe vremuri cobzari iscusiți în urechi surde. Românul s'a deșteptat.

Amorți însă iarăși căci gloria unirii i-a înmuiat oasele și nu văzu cum lăcuste fanariote îi sugeau vlagă, îi sfârșiau viața. Trebuie trezit din nou. Și indignat, hotărât să stărpească dihononia, se adună iarăși la Alba-Iulia, cu zece ani mai târziu, în 1928.

Era admirabil acest popor. Gloatele ce defilau îți aminteau legiunile strămoșilor romani, ce defilau mândre și hotărâte să moară pentru patrie, în războiul la care plecau.

A fost o revoluție, la Alba-Iulia în 1928. Ilegalitatea și jaful a fost condamnat de către națiunea adunată în uriașa piață pe caldarâmul căreia a răsunat odată copita armăsarului lui Mihai Viteazul.

S'a pronunțat, la Alba-Iulia, de către națiune însăși, teribila sentință prin care liberalii fură pecetluiți de trădători ai patriei.

Jaful în avutul public, și chiar particular, inferarea libertății, nesocotirea legilor, considerarea de sclav și de materie brută a cetățeanului român, justificau sentința pronunțată.

Urmele guvernărilor liberale n-au putut fi șterse definitiv, răul provocat de ei, își întinde neagrai aripă și peste zilele de astăzi, țara se vede în pericol de faliment și după doi ani de guvernare național-țărănistă, guvernarea bineintenționată. Și dacă răul provocat pe țărâm economic a fost așa de mare încât n-a putut fi înlăturat nici astăzi, pe țărâm moral se poate vedea totuși o pronunțată îndreptare. Măcar libertatea cetățenească poate fi considerată ca redobândită.

Dar, poate dintre cetățenii indignați în 1928, s'au dat să strige din nou „trăiască liberalii“. I-am văzut și pe aceștia defilând pe străzile orașului

Arad, și mi-am adus aminte de atâtea evenimente, trăite împreună. Și n-am înțeles.

Imi amintesc o poveste a unui gospodar. Gospodarul meu era om harnic, dar avea o slugă păcătoasă. Odată gospodarul trimite sluga cu un car de porumb la oraș. Sluga ticăloasă se așează în vârful porumbului, și cum porumbul era crud, a început să mănânce știuvei după știuvei. Deodată, carul tras de boi în voia lor, se răstoană în șanțul de lângă drum. Sluga știindu-se vinovată, scăpând din accident teafăr, lasă carul răsturnat și pleacă ne mai vrând să dea față cu stăpânul său.

Vine un Român. Vede carul răsturnat și cată să-l scoată din șanț. În timpul acesta vine și gospodarul, care intenționa să ajungă la deschiderea târgului la oraș. Iși vede carul răsturnat și un străin făcânduși treabă în jurul lui.

„Nici vorbă, omul acesta mi-a răsturnat carul și bietul de argat a șters putina“, așa se gândi gospodarul nostru. Și s'apucă să'nvinuiască pe românul care-i vroia binele. De aci ceartă.

Ca toți vinovații și sluga se reîntoarce, în acest timp, la locul accidentului și vede pe cei doi români certându-se. Recunoscând situația începe să injure și el și s'arunce vina asupra nenorocitului drumeț. Și bietul român cu buna intențiune se vede scos vinovat.

Este povestea națiunii române cu partidul liberal, sluga ticăloasă și drumețul cu bunele intențiuni, partidul național-țărănesc.

Lucru cert, răul din țara românească se datorește guvernărilor liberale de mai ieri. Aceasta a înțeles-o poporul când a alungat dela cârmă partidul liberal. Astăzi când pe lângă toată bunăvoința îndreptarea este așa de apevioasă, partidul liberal, care a îndrăznit să se ridice și chiar împotriva celui mai vrednic dintre regi, aruncă vina în spinarea actualului guvern și poporul—parte din popor—uitând ceace se petrecu ieri, se asociază acțiunii acestui partid, care nici odată n'a scăpat ocaziunea de a se folosi de situația grea a țării spre a-și asigura stăpânirea.

Partidul liberal nu vrea îndreptare el vrea stăpânire. Poporul român va plânge iarăși când lăcustele se vor reîntoarce și-i vor suge măduva ca mai înainte.

Pe marginea crizei...

Ori pe unde te poartă interesele profesionale și particulare nu auzi decât criză, criză și iarăși criză. Nu contest existența crizei. Din contră notez existența mai multor feluri de criză: criză de numerar, criză de guvern, criză de personalități, criză de cinstire (la ambele sexe, atât urât și slab, cât și frumos și tare), criză de bun simț, criză de veselie, criză în literatură, criză în teatru, criză în cinematografi (Primăria vrea să mă desemnească prin tapetarea sălii „Central“ și instalare unui nou aparat de film sonor, etc.), criză de clienți, criză de cititori la Palatul Cultural (bibliotecarul e pe cale de a se schimba), criză de note bune în cataloagele școlilor, criză de chiul la elevi, criză până și în dragoste.

Criza în mod natural aduce după ea șomajul. E drept că numărul celor fără de lucru crește mereu (Inspectoratul muncii acum face conscrierea șomerilor). Dar cu toată acuitatea crizei, sunt câteva categorii de muncitori (manuali, pedestri și intelectuali) cari nu cunosc șomajul.

De exemplu: Corsoul, e străbătut zilnic de mii de oameni. deci nu șomează. Printre trecătorii de pe corsou, mai sunt câteva sute de indivizi (de ambele sexe) cari toată ziua nu fac altceva decât cască gura: deci nu șomează. În legătură cu gura, nu mă pot răbda să nu plagiez pe mucalitul care a avut cinismul să declare, că singura moară care nu cunoaște șomajul e gura femeii, care macină nainte la vorbe goale (pardon! eu nu cred lucrul acesta).

Ar mai fi alte categorii de muncitori cari nu șomează, dar nu-i mai înșir de frică să nu dispară criza. Sunt obișnuit cu ea, mă simt în elementul meu. Vai, criza să nu dispară, căci dacă sub stăpânirea ta nu am dilat Duminică seara nici un loc liber în cafenea ca să-mi cheltuesc și eu un pol și-un șert ce-l aveam, atunci ce va fi când nu vei mai fi???

Simi & Simi

Sfințire de biserică la Lipova.

Duminică 21 Decembrie va avea loc sfințirea grandioasei biserici ortodoxe din Lipova. Biserica e nou zidită și la zidirea ei a contribuit în cea mai largă măsură dl. Ministru Sever Bocu.

Serviciul divin al sfințirii va fi oficiat de P. S. Sa Episcopul Grigorie înconjurat de 18 preoți.

Vor participa mai mulți miniștri și parlamentari.

Mari contra bande de alcool.

Descoperirile făcute de autoritățile grănicerești. Dețineri senzaționale.

După cum se anunță din localitatea Ermihai (din județul Bihor) stație de graniță în spre Ungaria, grănicerii au descoperit o societate de contrabandiști, care se ocupa de importul alcoolului, pe care-l aducea din Italia cu tranzit prin Ungaria.

Banda a reușit să introducă în țară uriașe cantități pe cari le dirijau în spre Sătmăr, Sighetul Marmației și Tg. Mureș.

Din bandă făceau parte cei mai reputeți comercianți din localitate și din alte părți ale țării. Se crede că firul cercetărilor ce se face o să ajungă și pe la Arad.

Șeful stației C. F. R. din Ermihai, Canavea precum și Ștefănescu șeful vămii erau în serviciul organizației și primeau câte 200 mii lei de fiecare vagon de alcool pe care reușeau să-l treacă, în interiorul țării, neobservat.

Ambii, precum și funcționarul A. Szentiványi dela întrepriză și G. Buday, magaziner la C. F. R. au fost deținuți.

Au fost puși în arest preventiv de asemenea și multimilionarul Alexandru Fischer, negustor de coloniale, Weisz Lajos, mare comerciant de fierărie, expeditorul Berkovits.

Principalul implicat în această afacere monstră Danezinger Lajos, mare comerciant de vinuri, fostul președinte al comunității izraelite din Ermihai care aflând în vreme că se fac cercetări în afacerea de contrabandă a șters putina împreună cu fiul său cel mai mare. Se crede că în curând va putea fi arestat.

Sunt în perspectivă dețineri senzaționale la Tg. Mureș, Sătmăr și Sighetul Marmației.

În Ermihai s'a deținut Andronescu, șeful poliției de frontieră.

Repede și sigur
ajungi la rezultat

Dacă inserțiile și reclamele le publici în ziarul „ROMÂNUL“

Adunarea Generală a Cercului Românesc din Arad

Sâmbătă, 22 crt, la orele 18 (6 d.a.) și-a ținut Cercul Românesc din Arad Adunarea generală, în care și-a votat Statutul și Regulamentul interior.

A presidat dl. Col. Alexandru Vlad, asistat dl. Rector Dr. Teodor Botiș, președintele „Astrei“ desp. Arad, de d-nii M. Constantin, director de bancă și Dr. Dante German, avocat, ca și verificator, iar dl. B. Păcuraru, ca și secretar.

Statutul și Regulamentul elaborate de comisia compusă din d-nii Nic. P. Paușeti avocat, Nic. Ludoșan, judecător de instrucție și B. Păcuraru, prim-secretarul Camerei de Comerț și de Industrie din Arad, au fost votate, cu mici modificări, articol de articol.

Ca urmare să aies apoi prin aclamațiune Consiliu de Administrație, în feul următor: **Președinte:** Col. Alexandru. **Vicepreședinți:** Ing. Ștefan Matescu, Dr. Silviu Moldovan, Prof. M. Păcățianu, Col. Constantinescu, **Membri:** Dr. Ioan Ursu, Dr. Silviu Pășcuțiu, Dr. Mihai, Mărcuș, Dr. Lazar Nichi, Dr. Alex. Stoinescu, Ascaniu Crișan, Dr. Iuliu Borneas, Nicolae P. Păușești, Nicolae Ludoșan, Lt. Col. Manafu, Lt. Col. Rișcuția, Prof. Vintilă Popescu, Chestor Dr. R. Moga, Ing. I. Piso, Ioan Chera. **Director:** B. Păcuraru, **Contabil:** Prof. T. Givulescu. **Censori:** Ioan Tatu, Vasile Suci, Vasile Mircea.

La propunerea dlui Președinte Col. Vlad sunt proclamați de membri de onoare ai Cercului, dnii:

Dr. Ștefan C. Pop, președintele Camerei deputaților, Vasile Goldis, președintele „Astrei“, Prea Sf. Sa Episcop Dr. Gr. Comșa, Prefect Dr. I. Marșieu.

Generali Bălăcescu, Primpreședintele Tribunalului Gh. Hârgot, Primarul orașului Dr. C. Lutai, Președintele Delegației Cons. jud. Dr. A. Lazar, Antoniu Mocioni, I. Ministru.

În săptămână viitoare se lansează listele de subscripție, atât de mult reclamate de public.

În sala de întruniri a Cercului, se va aranja în Sâmbătă viitoare, la 29 crt, un ceaiu dansant, din partea Reuniunii Femeilor Române din Arad. Acesta ceaiuri se vor da în fiecare sâmbătă după amiază de către Cerc, la cari publicul român poate lua parte în cele mai nepretențioase toalete și pentru reușita cărora Comitetul Cercului se va îngriji și de atracțiuni potrivite.

Asociația Inginerilor își va aranja tot în aceasta Sală, modern zugrăvite și luminată, conferințele; și e vorbă ca Salonul de conversații al Cercului să fie pus într'o zi fixă din săptămână, diferitelor organizații profesionale pentru întruniri intime sau de interes profesional al membrilor. O zi pe săptămână va fi rezervată doamnelor, cari își pot ține în Salonul Cercului întrunirile și pentru a căror distracție Comitetul Clubului se va îngriji de tot ce-i stă în putere: vor fi abonate reviste speciale, de interes feminin, în care scop sugestiile sunt bine primite.

Cu toate lămuririle stă la dispoziția publicului directorul Cercului.

În acest mod credem, că vedem înfăptuită mult dorită armonie și intensificarea a vieții social românești din orașul Arad, și indulcite raporturile dintre singuratici membri ai societății.

Teatrale.

Flacăra sfântă.

Turneul Teatrului Național din București a jucat Marți seara la Teatrul orașului puternica dramă *Flacăra sfântă* de W. Somerset Maugham. Piesa e una din cele mai puternice opere dramatice contemporane.

O mamă avea doi fii. Cel mai mare aviator curajos, cel mic proprietar de plantații în America. Înainte cu 5 ani aviatorul a suferit un accident din care s'a ales cu întreaga parte inferioară a corpului paralizată. La data accidentului era de abia un an căsătorit. După accident soția lui rămâne lângă el să-i îndulcească zilele, deși numai cu numele erau soț și soție. Aviatorul își iubea la nebunie soția, și ar fi murit de durere dacă ea l-ar fi părăsit. Bolnavul are o soră de caritate care-l îngrijește. Aceasta își iubește bolnavul. Fratele

aviatorului e și el acasă și repede se leagă dragostea între el și cumnata sa care va avea și un copil. Seara are loc o explicație între aviator și soție, în cursul căreia el plânge. Apoi e dus la culcare. A doua zi dimineață e găsit mort. Sora de caritate afirmă că a fost omorât și acuză de omor pe nevasta mortului. Aceasta neagă, dar sora repetă că numai ea avea interesul să-l omoare, căci în curând va avea un copil. E disperare. Atunci mama aviatorului spune că ea știa de dragostea norei sale cu fiul mai mic, dar trebuia s'o tolerez, căci altfel nora sa ar fi plecat și aviatorul ar fi murit. Și-a dat seama că bolnavul suferă din cauza soției sale și l-a omorât.

Interpretare ideală. Acesta e calificativul.

În rolurile principale Dnele Maria Filloti, Marietta Sadova, Șahighian, dnii Duțulescu, Atanasie, etc. **s. mic**

Programul Cinematografelor. Duminică 14 Decembrie.

Central: »Două inimi într'un vals« Interpretări Greth Thouner, Walter Jansen și Willy Torst.

Select: »Automobilul blindat« cu Carlo Aldini

Elite: »Prințul carnavalului« cu Harry Liedtke

Grădiște: »Secretul tăcerii« cu Marcella Albani

Gai: »Miss America« cu Annyi Ondra

Reprezentăția în Dumineci și în zilele de sărbătoare se începe la; 5½, 6, 8½, și 9.

Reprezentăția în zilele de lucru se începe la; 5, 7, și 9.

Congresul liberal de Duminică.

Corifeii liberali, porniți să recucească o popularitate problematică, cutreeră țara în lung și în lat. Duminică au poposit în Teatrul de scânduri din dosul vilei Mărcuș, ca să umple cu invective și insulte pe cei cari azi de bine de rău ne guvernează.

Vintilă Brătianu — întrunirea a fost vintilistă — nu a venit ci a trimis numai pe circaci dsale: I. G. Duca, gen. Moșoiu, au mai participat C. Georgescu dela Mehedinți, Tașcă Pucere dela Durostor, Dr. Nasta, din Hunedoara, Imbroane din Timișoara, Fr. Remmel din partea șvabilor, precum și fruntașii liberali din oraș.

Sala Teatrului de vară era arhiplină. Însă aceasta nu este o dovadă că partidul liberal e popular în județul nostru. Deloc, căci participanții s'au compus din 2 părți bine deosebite de oameni: Deoparte sunt foștii primari și consilieri liberali. Aceștia trebuiau să vină, căci altfel la o eventuală venire a liberalilor la guvern, nu mai puteau spera să ajungă la situațiile ce le ocupaseră sub anterioarele guvernări liberali. De altă parte erau oamenii cărora Fabrica de zahăr (director general dl. Mărcuș) le datorează bani pentru sfecle. Aceasta li s'a promis că dacă vor veni la întrunire și vor striga din suflet: jos cu național-țărăniștii, li se vor

plăti bani. La întrunire nu li s'a promis nimic bieților oameni de acest lucru. Și ce desamăgiți erau. Dacă vreunul dintre fruntașii liberali ar fi participat după întrunire, la conversațiile dintre oameni desigur ar fi fost desamăgit. Conversațiile în ton minor a foștilor congresiști, apar și mai concludente, deci mai defavorabile pentru liberali, când amintim, că toți au fost aduși gratuit.

Să revin la oratori.

Dela început trebuie să le remarc o notă bună: N-au promis marea și sarea cum se obișnuiește la astfel de întruniri, ci s'au mărginit să caute și să plângă de mila bieteii fără adusă în săpă de lemn de guvernarea național-țărăniștii. Dar chiar aceste ieremiade sunt în totală contradicție cu declarațiile dlui I. S. Duca dela banchet, unde a spus, că actuala criză nu este cauzată de greșeli de guvernare, ci e o criză generală de care suferă întreaga lume.

Chiar și din aceste două declarații contrare rezultă politica de duplicitate a partidului liberal. De altfel aceasta nu trebuie să surprindă pe nimeni și mai seamă pe noi. Partidul liberal a fost totdeauna cu două fețe. Și aceasta e marea lui greșală, de pe urma căreia suferă întreaga țară.

S. Baltag

Nr. 22-1930.

Publicațiune.

Notariatul Circumscripției Bârzava publică licitație pentru furnizarea alor 88 m. lemne de foc, calitatea I. esență cer sau fag, pentru încălzitul birourilor primăriei și locuinței notarului cu termen scurt, pe ziua de 20 Dec. 1930 ora 4. pm. la biroul notarial din Bârzava, în conformitate cu art. 88-102 L. C. P. cu ofertă închisă.

Barzava, la 3 Decembrie 1930.

Notar.

Ca Hamburg.

Au fost mari manifestații comuniste. Ciocnirile dintre amantă și comuniști au fost foarte violente. Sunt mai mulți morți și răniți.

In birou notarial public,

din provincie pot afla aplicare dela 1 Ian. 1931 doi funcționari versați în chestii de birou și doi dactilografi dexteri în manuirea mășinei de scris.

Se cere pe lângă limba română și cea maghiară în vorbă și scris.

Reflecții au a se adresa notariatului public din Chișineu-Criș cu scris de mână proprie anexând în copie și certificatele de practică, ce le posed, până în 24 Dec. c.

Vreți să scăpați radical de guta și REUMATISM?

Reumatismul e o boală teribilă, mult răspândită ce își caută victimele în colibă ca și în palat. Numeroase sunt formele în care se prezintă boala și de multe ori unele boli indicate cu nume cu totul diferite nu sunt decât.

REUMATISM

Simți când dureri în membre și incheeturi, și când umflături, mâini și picioare schilodite, simți palpitări, dureri articulare în diferite părți ale corpului ba și slăbirea ochilor este adesea consecința reumatismului și gutei. Cât de felurite sunt toate remediile, medicamentele, mixturile, alifiile etc. posibile și imposibile, ce se oferă omenirii suferinde. Cele mai multe din aceste remedii nu pot vindeca și aduc cel mult o scurtă ameliorare. Ceea ce vă recomandăm noi, e o nevătmătoare cură de apă minerală care a și

folosit multor suferinzi!

Cura noastră e excelență și are efecte grabnice spre a dobândi noi adepți am hotărît

să trimitem cu totul gratuit,

oricui ne va scrie, broșura noastră interesantă și foarte instructivă. Cine e deci chinuit de dureri, cine vrea să scape repede, radical și fără pericol de suferințele sale, să ne scrie chiar azi:

Postsammelstelle August Märzke, Berlin-Wilmersdorf
Bruchsalerstrasse 5.

Abt. 79

